

Kancelliråd, manufakturhandler Harald Calundann

Bevaringsværdig mindesten

Manufakturhandler Ole Harald Tidemann Calundann (29. september 1829 (Øster Assels, Mors) - 5. december 1905) blev uddannet ved handelen i Viborg og startede i den 23. september 1858 en manufakturforretning i ejendommen på hjørnet af Adelgade og Slotsgade i Skive. Han nedlagde forretningen i 1881, hvorefter der blev beværtning i ejendommen (Restaurant "Børsen"). Herefter levede han som såkaldt "partikulier", dvs. af sin formue, og det gav ham tid til at engagere sig lokalpolitik, i arbejdet for Skive tekniske Skole og filantropisk virksomhed.

Det blev især Skive tekniske Skole, der interesserede Calundann. Skolen blev etableret i 1868 af Skive Borger- og Håndværkerforening, men fra 1871 blev skolen drevet af Skive Industriforening (stiftet 22. maj 1871). Skolen var på dette tidspunkt en søndagsskole for lærlinge. Calundann indvalgte i Industriforeningens bestyrelse den 22. november 1872, og fra den 4. november 1873 til sin død i 1905 var han formand for Industriforeningen, ligesom han fungerede som forstander for Teknisk Skole i samme periode. Under Calundanns ledelse blev undervisningen mere omfattende og elevtallet voksede. I 1890 var der 88 elever, og undervisningstiden var udvidet til 25 timer om ugen. Fra starten i 1868 foregik undervisningen i Skive Skoles lokaler, men bestyrelsen ønskede sin egen bygning. I 1888 begyndte arbejdet på at få skolen rejst. Skive Byråd skænkede en byggegrund øverst på Nordbanevej (nummer 6), og ved indsamling i Skive og omegnen, statstilskud og tilskud fra Industriforeningens vareløtteri samt et lån på 10.000 kr. lykkedes det at rejse 28.000 kr. til byggeriet. Skolebygningen, der blev tegnet af Skives første arkitekt, Edvard Jensen, blev en af Skives største og mest markante bygninger. Den blev indviet den 7. juli 1891. I de følgende år arbejdede Calundann for at få skolen gjort gældfri, og han havde den glæde, at det lykkedes kort før hans død i 1905. Det var sikkert den mangeårige indsats for Skive tekniske Skole, der i 1898 skaffede Calundann ærestitlen "kancelliråd" (som placerede ham i 6. rangklasse).

Efter hans død oprettede Skive Industriforening "Cancelliråd Calundanns mindelegat, stiftet 1906". Calundann havde aldrig hævet sit honorar som regnskabsfører for Industriforeningen (i alt 723 kroner). Industriforeningen rundede beløbet op til 800 kroner, og Calundanns søn, manufakturhandler Knud Scott Calundann, skænkede 200 kr., så legatets kapital blev på 1.000 kroner. Legatet skulle uddeles til en flink og flittig elev på Teknisk Skole, og det skulle udbetales den dag, modtageren blev svend.

Calundann var også engageret i filantropisk arbejde. Han støttede Arbejdersygekasseforeningen i Skive, især i forbindelse med opførelse af foreningens stiftelse på Nørre Alle 12, der blev indviet i 1890. Stiftelsen var et alderdomshjem for gamle medlemmer af sygekassen. Sygekassen skød 1.000 kr. ind i byggeriet til en begyndelse, og i 1889 arrangerede Calundann sammen med købmand Peter Berthelsen en ugelang basar, der gav et nettooverskud på 3.200 kr. (svarende til 25 procent af byggesummen). Resten af byggesummen på 12.456 kr. blev dækket ved lån. I stiftelsen blev der i alt 9 et- og to-værelses lejligheder.

Politisk var Calundann en af de ledende Højremænd på Skiveegnen. "Mens de politiske bølger gik højt i 1880'erne, var Calundann en af spidserne for Højres agitation, og han har altid været en fuldtro Højremænd," skrev Højre-avisen Skive Avis ved hans død (Skive Avis 7. december 1905). Calundann var medlem af Skive Byråd fra 1893-1900, hvor han var formand for skoleudvalget.

Efter Calundans død markerede Skive Industriforening hans store indsats for foreningen og Skive tekniske Skole ved at rejse en mindesten på hans grav. På mindestenen står følgende inskription: "*Skive Industriforening rejste sin mangeårige ???? dette Minde*".

Læs mere:

Skive Folkeblad 6.12. 1905

Skive Avis 7.12. 1905

Skive tekniske skole. Jubilæumsskrift 1891-1941. 1941.

Schou, P.: Arbejder-Sygekassen i Skive gennem 50 år. 1929.

Harald Calundanns livsværk, Skive Tekniske Skole på Nordbanevej 6, lå helt for sig selv i udkanten af Skive, da skolen blev indviet i 1891. Efterhånden blev skolen, der ses til højre ved gaslygten, omgivet af andre bygninger, men den var stadig et markant indslag i gadebilledet. Og det var meningen med den – lærlingene skulle opleve godt håndværk, allerede inden de trådte ind af skolens dør. Postkort fra ca. 1910.

+

Frederikke Andriette
Calundann.

— — —

Gud er Kjærlighed.

+

Marie Caroline
Augusta Rosalie
Calundann,
f. Deichmann.

+ 3-10-1836 † 26-1-1920